

PRESSEMEDDELELSE

Ni dyster om landsbyprisen

Der ligger massevis af foretagsomhed og samarbejde i de ni landsbysamfund, som dyster om Region Midtjyllands Landsbypris 2013 og de 150.000 medfølgende kroner. Nu skal en dommerkomite se nærmere på de resultater, som kandidaterne fremhæver.

Dato 14.12.2012

Side 1

midt
regionmidtjylland

Det er toppen af midtjysk landsbyliv, der kommer til syne, når man læser de ni indstillinger til regionens landsbypris 2013.

De har nemlig ikke tænkt sig at tabe til landsbydøden – hverken i Alken, Arnborg, Borbjerg-Hvam, Bækmarksbro,

Hou, Nørager, Serridslev, Sparkær eller Stauning.

Tværtimod har borgerne i de små landsbysamfund, der huser mellem 238 og 1.403 indbyggere, taget kampen op for at bevare deres lokale dagligvarebutik, deres skoler og deres plejehjem.

Nogle har i fællesskab købt deres købmandsbutik, og andre har reddet deres skole ved at etablere en frivillig ordning med elevtransport fra omegnsbyerne. Endnu andre har omdannet et dødsdømt kommunalt plejehjem til et friplejehjem og således sikret både arbejdspladser og et sted at bo til de gamle, så de ikke behøver at forlade landsbyen for at få den nødvendige hjælp.

Og så har de etableret små og større turistsattraktioner og samlingssteder – eksempelvis kan man i Nørager arrangere koncert og spisning i byens metalforarbejdningsvirksomhed, mens man i Alken kan besøge Mossø og mødes i en renoveret lade.

Se kort beskrivelse af de enkelte kandidater nedenfor.

Måles på resultater

Region Midtjyllands landsbypris, der ledsages af 150.000 kroner, er et led i indsatsen for en region i balance. Prisen skal fremhæve landsbyer, der er i udvikling og kan inspirere andre til at blive eftertragtede steder at bo, arbejde eller drive virksomhed. For at kunne komme i betragtning til prisen må landsbyerne ikke have over 2.000 indbyggere. De bliver blandt andet bedømt på, om de kan fremvise stigende indbyggertal eller har vendt en negativ udvikling, og om de har gennemført større initiativer, der viser nye veje. Alt sammen noget, der skal være sket inden for de seneste tre-fem år. Der ses også på, hvorvidt landsbyerne har saneret, fornyet eller på andre måder forbedret det fysiske miljø. Som noget nyt er det besluttet også at se på, om landsbyens udvikling er baseret på en planlagt udviklingsindsats.

Tidligere modtagere

Landsbyprisen 2013 bliver den femte i rækken. Tilbage i 2009 var det især den store samarbejdsvilje og fælles fodslag mellem beboerne i Idom og Råsted i Holstebro Kommune, der fik prisen til at falde der. Spjald i Ringkøbing-Skjern Kommune tiltrak sig i 2010 opmærksomhed på grund af flere nye virksomheder, mens Endelave By i Horsens Kommune 2011 brillerede med at have vendt befolkningsnedgang til stigning.

I 2012 var det Rødding i Skive Kommune, der tog prisen med en blanding af befolkningsfremgang og en stærk og bredt funderet udviklingsindsats udført af 15 foreninger i samarbejde gennem "Rødding 2020".

Afgørelse i februar

De ni indstillinger, som er kommet fra regionens LAG'er (Lokale Aktions Grupper) eller kommuner går nu videre til en dommerkomité, og på baggrund af dennes vurderinger vil Regionsrådet for Region Midtjylland i løbet af februar afgøre, hvem der skal modtage prisen. Selve prisoverrækkelsen finder sted i april-maj 2013.

Dommerkomiteen består af:

Annette Aagaard Thuesen, Ph.d, Syddansk Universitet
Helle Nørgaard, seniorforsker, Statens Byggeforskningsinstitut
Karsten Jensen, Erhvervsafdelingen, Tønder Kommune
Otto Lægaard, projektleder, Thisted Kommune
Karsten Bækgaard, kontorchef, Region Midtjylland (formand)

Flere oplysninger:

Karsten Bækgaard, kontorchef
Regional Udvikling
Region Midtjylland
Telefon: 7841 1702
Karsten.baekgaard@ru.rm.dk

Anna Lise Vesterby, udviklingskonsulent

Regional Udvikling

Region Midtjylland

Telefon: 7841 1713

annalise.vesterby@ru.rm.dk

Kontaktoplysninger på alle regionsrådets medlemmer findes på
<http://www.rm.dk/politik/politikerne>

Kandidater til landsbyprisen 2013	Indbyggere	Foreslået af
Alken	238	Skanderborg Kommune
Arnborg	634	LAG Herning
Borbjerg Hvam	1.078	LAG Holstebro
Bækmarksbro	531	LAG Lemvig
Hou	1.403	LAG Odder
Nørager	286	LAG Djursland
Serridslev	348	LAG Horsens
Sparkær	685	LAG Viborg
Stauning	342	LAG Ringkøbing-Skjern

Billedtekster:

(Øverste foto) I Stauning har borgerne reddet deres skole – blandt andet ved at etablere en frivillig ordning med elevtransport fra omegnsbyerne, herunder Skjern.

(Foto til højre) Bæverstien i Bækmarksbro skal trække indbyggere og besøgende

tæt på naturen og især på bævernes opholdssteder. Her er stien under etablering.

Fotos er til fri brug i forbindelse med pressemeddelelsen. Få dem i høj opløsning på www.ru.rm.dk

FAKTA

om kandidaterne

De enkelte kandidater, som LAG-bestyrelserne har indstillet til at komme i betragtning til Region Midtjyllands landsbypris 2013, nævner bl.a. følgende i deres ansøgninger.

Alken

Byen mistede i 2011 (grundet sygdom) sin købmandsbutik. Det har igangsat målrettede initiativer til etablering af et socialøkonomisk projekt: En butikstilbygning til Alken Mejeri, som er byens forsamlingshus. Butikken åbner i 2013 og skal drives af frivillige kræfter. På sigt tænkes butikken koblet med en funktion som beskyttet værksted, eksempelvis i samarbejde med Skanderborg kommune. Der er indsamlet 188.000 kroner, hvortil skal lægges den frivillige arbejdskraft.

Der er etableret grønt partnerskab med Skov og Naturstyrelsen, kommunen og sponsorer, så borgerne etablerer badested, picnicfaciliteter og renoverer en lade som mødested ved Mossø. Indbyggertal 238.

Arnborg

Næsten alt, hvad der findes i Arnborg, er der blevet kæmpet for - brugsforening, børnehave, skole, sportshal, spejderhus, plejehjem. Borgerne lægger årligt cirka 10.000 frivillige arbejdstimer i byen. Anlægget og stisystemet er renoveret, og der er opført en ottekantet pavillon ved åen. Borgerforeningen har opført cykelskur ved busstoppestedet, etableret petanquebane og samarbejdet med Herning kommune og lokale entreprenører om cykelsti til skolen. Ved samarbejde mellem borgere og DagliBrugs har man formået at øge omsætningen betragteligt. Plejehjemmet stod til lukning, men borgerne har etableret et friplejehjem, der vil beskæftige 40 ansatte. I Arnborg og opland er der flere virksomheder i fremgang. Indbyggertal 634.

Borbjerg-Hvam

Borbjerg-Hvam er to sammenhængende landsbyer, som er forbundet med halvanden kilometer cykelsti. Afstand til Holstebro cirka ti km. Et nedlagt plejehjem er omdannet til otte ældrevenlige boliger. Der er på forældreinitiativ oprettet et klubtilbud til børn fra 5. klasse tre dage om ugen. Tilbuddet er forældrefinansieret, og det er personalet fra SFH, som lægger timer i klubben. Der er stor tilslutning til ordningen. Alle nye tilflyttere inviteres til "minglefest". Man mødes to-tre par til forret hos et værtspar, hovedret hos et andet og dessert hos et tredje. Senere på aftenen mødes alle involverede til en fælles fest i Borbjerg-Hvam Kultur- og Fritidscenter. Indbyggertal 1078.

Bækmarksbro

I samarbejde med kommunen er der gennemført et større områdefornyelsesprojekt gennem hovedgaden i Bækmarksbro. I forbindelse hermed er der foretaget sanering/kondemneret tre bygninger, hvilket har givet en plads, som nu anvendes til rekreativt formål. En sidegevinst til områdefornyelsesprojektet er, at private også har sat deres huse i stand. Forhaver er frisket op, og der er nye tage og nye vinduer mange steder. Lokale borgere og foreninger har været drivkraften i de mange initiativer, således en husstands- og virksomhedsindsamling, som indbragte over 100.000 kroner. Den nyanlagte Bæverstien skal trække indbyggere og besøgende tæt på naturen og især på bævernes opholdssteder. Der er indkøbt kanoer samt et stort telt til brug for "udendørs forsamlingshus". Derudover er der etableret en "Bæverlegeplads" ved Tangsø Centret. Ved initiativerne har der været fokus på, at det skal være rart at bo i området.

Indbyggertal 531.

Hou

I Hou holder de hvert år Kulturuge 40, et stort anlagt weekendarrangement med repræsentanter for udøvende kunstnere, foreninger og enkeltborgere. De har etableret et Grønt partnerskab om Kyststien ved Hou. Den er tænkt som en rundtur, der knytter an til spændende steder med gode historier. Hou Hallens venner står sammen med et stort antal frivillige og foreninger for afvikling af sommerens Hou Havne Fest, der tiltrækker borgere fra et stort geografisk område. Børnekulturföreningen er etableret af forældre og har stået bag musicals, der opføres af byens unge hvert andet år.

Indbyggertal 1403.

Nørager

Der er for private midler etableret et vandrehjem med 50 sengepladser. Der er 30 virksomheder i området.

Metalbearbejdningsvirksomheden L-tek, der beskæftiger ca. 80 personer, bliver også kaldt for "Underholdningsfabrikken", for her rydder man lejlighedsvis produktionshallen og huser underholdning med fx Big Fag Snake og spisning for 400 mennesker.

Udstykning og bygning af seks villaer i en tid, hvor det andre steder går trægt for grundsalg og nybyggeri. Nørager Udviklingselskab er ejet af borgerne og har etableret den selvejende institution Nørager Børnehave i den gamle skole – med 45 børn. Stor opbakning hertil fra beboerforening, menighedsråd og borgere generelt. Etablering af ny Multihal i 2013 er undervejs med bidrag fra erhvervsliv og borgere. Købmandsbutikken blev opkøbt af investeringsforeningen Nørager Udviklingselskab og senere udbygget, og borgerne bidrog med 500.000 kroner.

Indbyggertal 286 – en stigning på knap fem procent siden 2005.

Serridslev

I Serridslev er Danmarks første børnebondegård etableret og åbnet den 1. september 2012. Børnebondegården skal give børn mulighed for samvær med og viden om dyr. I Serridslev er der et stærkt engagement og samarbejde mellem borgere og foreningslivet. Det har tidligere vist sig omkring forsamlingshuset, og nu er det kommet stærkt til udtryk i forbindelse med etablering af Børnebondegården. Langt over 100 borgere meldte sig hurtigt ind i den forening, der driver Børnebondegården, og mange yder en frivillig indsats. Skolen er ganske vist lukket, men lokalerne rummer nu produktion af porte. Den tidligere Brugs er nu værksted for tidligere speedwaykører Brian Krager. Forsamlingshuset bruges flittigt, blandt andet af det lokale kvindelige Litteraturselskab. Indbyggertal 348.

Sparkær

I Sparkær har de lært, at de i samlet flok kan påvirke deres lokalområde i positiv retning ved selv at gøre en indsats. Sparkær har som en af få landsbyer forøget indbyggertallet. Plejehjemmet Nordstjernen blev lukket af kommunen, men efter en stor lokal indsats atter åbnet som friplejehjem i 2010. Der er i 2012 påbegyndt en 100 kvm. tilbygning til den eksisterende spejderhytte, som ventes færdiggjort og indviet i januar 2013. I 2010 åbnede Billingsparken, som rummer BMX-bane, hockey/asfaltbane, hytter og bålplads samt tilskuerpladser til amfiteater. Indbyggertal 685, der er steget med godt fem procent siden 2008.

Stauning

Kommunen lukkede plejehjemmet i byen. Efter mange overvejelser, var der en gruppe der tog affære, og i samarbejde med Røde Kors etablerede man i 2009 et friplejehjem. Gruppen af frivillige er efter etableringen fastholdt og hjælper med at skabe en tilværelse ud over det sædvanlige for de ældre, blandt andet oplæsning af dagens nyheder og ekstra hyggeligt samvær ved eftermiddagskaffen. Vækst i skolens børnetal i kraft af en frivillig henteordning - en støttegruppe har investeret i en skolebus, der kan hente og bringe elever fra de omkringliggende byer, herunder Skjern. Lokalt entreprenørskab findes her også – eksempelvis i form af Stauning Whisky, der har ni grundlæggere, to fuldtidsansatte og brygger single malt whisky. Indbyggertal 342 (fastholdt).

Med venlig hilsen

Marianne Harbo

Journalist
+45 7841 1149

Regional Udvikling - Region Midtjylland
Skottenborg 26 - DK-8800 Viborg
marianne.harbo@ru.rm.dk - www.ru.rm.dk

